

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Fonetik 1 för logopedstuderande, 30 hp

Phonetics 1 for students in Speech and Language Pathology, 30 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT08 , HT08 , HT10

Kurskod	2LG007
Kursens benämning	Fonetik 1 för logopedstuderande
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Övriga ämnen
Nivå	GX - Grundnivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik
Beslutande organ	Programnämnden för logopedprogrammet
Datum för fastställande	2007-09-20
Reviderad av	Programnämnden för logopedprogrammet
Senast reviderad	2008-09-22
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2008

Särskild behörighet

Ma A, Sh A och godkänt audiogram.

Mål

Kursen består av 6 moment: Tal- och röstteori, Experimentalfonetik, Fonetisk och fonologisk analys, Barns tal- och språkutveckling, Forskningsmetodik och Projektarbete. Tal- och röstteori 7,5hp (Speech and voice theory) Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att - jämföra världens språk med varandra i termer av fonetisk likhet/olikhet (universell och jämförande lingvistik) - redogöra för hur talet bildas (psykologiska, fysiologiska, akustiska aspekter) och uppfattas (akustiska och perceptuella aspekter) - exemplifiera och klargöra talutvecklingens förlopp och sambandet mellan talsignalen och fonologisk (grammatisk) struktur - redogöra för huvuddragen i ett urval av representativa fonetiska teorier samt redogöra för teoriernas innehålls- och tidsmässiga förhållande till varandra - sätta de fonetiskt inspirerade teoretiska antagandena i relation till huvuddragen i samtida teorier av neurologisk, biologisk, psykologisk och signalbehandlingskaraktär. Experimentalfonetik 6 hp (Experimental Phonetics) Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att - redogöra för olika typer av experimentalfonetiska metoder - använda teknisk utrustning, beskriva metoder och rapportera resultat av

experimentella undersökningar - motivera val av metod utifrån formulerad frågeställning, tolka resultat och resonera kring undersökningars implikationer i teoretiska sammanhang eller praktiska tillämpningsområden. Fonetisk och fonologisk analys 1,5hp (Phonetic and Phonological Analysis) Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna: -Transkribera och analysera språkligt material som representerar olika dialekter, språk, tal vid försenad talutveckling eller patologiskt tal - Reflektera kring teoretiska och metodologiska aspekter relaterade till analys av ovanstående talmaterial Barns tal- och språkutveckling, 4,5 hp (Child Speech and Language Acquisition) Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att -beskriva avvikande talutveckling ur artikulatorisk, akustisk och fonologisk vinkel -redogöra för barns språkutveckling samt utföra viss analys av barns tal Forskningsmetodik 3hp (Research Methods) Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att - planera, genomföra och rapportera en experimentell vetenskaplig undersökning inom huvudområdet fonetik - granska en vetenskaplig artikel inför publicering i en tidskrift - genomföra enklare statistiska beräkningar såsom korrelationsanalys och signifikanstest - beakta gällande forskningsetiska normer Projektarbete 7,5 hp (Project Paper) Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att - motivera val av relevant projektarbetsämne för forskningsområdet - presentera en tydlig och avgränsad frågeställning - relatera sin undersökning till tidigare forskning/litteratur - motivera undersökningens uppläggning (design) - motivera valda metoder för dataanalys och statistik - ta hänsyn till etiska överväganden - identifiera och diskutera hot mot undersökningens interna och externa validitet - uppfölja angivna formaliaregler

Innehåll

Kursen består av 6 moment. Tal- och röstteori (Speech and voice theory) 7,5 hp Momentet syftar till en fördjupad genomgång av talapparaten och hörselorganens funktionella anatomi och fysiologi som underlag för studier av aktuella produktions- och perceptionsmodeller. Muskulära och neurofysiologiska aspekter på talproduktionen samt hörselns mekanik behandlas. Sambandet mellan artikulation och akustik studeras med hjälp av bland annat begreppen källa, filter samt modeller för relationen formant-kavitet. De olika ljudklassernas akustik samt de distinktiva dragens artikulatoriska, akustiska och perceptuella korrelation tas upp. Synpunkter ges på talets patologi. Experimentalfonetik (Experimental Phonetics) 6 hp Momentet syftar till att utveckla förmågan att självständigt genomföra och rapportera experimentalfonetiska undersökningar och att använda instrumentella hjälpmedel för experimentella undersökningar av tal. Vissa av experimenten berör avvikelser från normalt tal. Fonetisk och fonologisk analys (Phonetic and Phonological Analysis) 1,5 hp Momentet syftar till att ge fördjupade teoretiska kunskaper, praktiska färdigheter i att analysera tal, i synnerhet för logopedin speciella aspekter av talet. Vidare innefattar momentet träning i att se systematik i avvikande tal och i att med hjälp av fonologiska regler beskriva dessa avvikelser. Barns tal- och språkutveckling (Child Speech and Language Acquisition) 4,5 hp Under momentet behandlas barnets jollerutveckling, tal- och språktillägnande till exempel tidig auditiv och visuell talperception, prosodin och ljudsystemens utveckling, utveckling av syntax och lexikon. Universella och språkspecifika faktorer i språkförvärvandet beaktas, och förälder-barn kommunikation tas upp. Forskningsmetodik (Research Methods) 3 hp Momentet tar upp forskningsprocessen och forskningsmetoder inom lingvistik och logopedi samt innehåller också utvärdering och kritisk granskning av vetenskapliga artiklar, varvid tidigare förvärvade kunskaper om experimentell metodik, lingvistik och statistik tillämpas. Projektarbete (Project Paper) 7,5 hp Momentet syftar till att studenten ska utveckla sin förmåga att på ett vetenskapligt tillfredställande sätt självständigt lösa en forskningsuppgift inom området lingvistik/logopedi. Arbetet utförs i grupp och redovisas i en uppsats, disponerad enligt traditionella normer och konventioner för uppsats- och rapportskrivning. Ämne för arbete väljs i samråd med examinator.

Tal- och röstteori, 7.5 hp

Betygsskala: GU

Experimentalfonetik, 6.0 hp

Betygsskala: GU

Fonetisk och fonologisk analys, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Barns- tal och språkutveckling, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Forskningsmetodik, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Projektarbete, 7.5 hp

Betygsskala: GU

Arbetsformer

Tal- och röstteori 7,5hp (Speech and voice theory) Undervisningen ges i form av föreläsningar (inga obligatoriska). Experimentalfonetik 6 hp (Experimental Phonetics) Undervisningen består av introduktioner till och genomförande av praktiska experiment (obligatorisk närvaro vid genomförande av praktiska experiment = laborationer). Fonetisk och fonologisk analys 1,5hp (Phonetic and Phonological Analysis) Transkriptionsövningar i lärostudion alternativt på egen hand (ej obligatorisk närvaro i lärostudion). Barns tal- och språkutveckling, 4,5 hp (Child Speech and Language Acquisition) Undervisningen ges i form av föreläsningar (inga obligatoriska). Forskningsmetodik 3hp (Research Methods) Undervisningen ges i form av föreläsningar och redovisningstillfällen (redovisningstillfällena är obligatoriska). Projektarbete 7,5 hp (Project Paper) Undervisning sker i form av grupparbete under handledning. Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier och laborationer.

Examination

Tal- och röstteori 7,5hp (Speech and voice theory) Examinationen sker kontinuerligt genom en kombination av i) löpande poänggivande uppgifter och ii) en slutlig examination (elektronisk skrivning). Experimentalfonetik 6 hp (Experimental Phonetics) Examinationen består av skriftliga och muntliga rapporter från, de i grupp, genomförda experimenten. Fonetisk och fonologisk analys 1,5hp (Phonetic and Phonological Analysis) Inlämningsuppgift (transkriptionsövning och analys/redogörelse). Barns tal- och språkutveckling, 4,5 hp (Child Speech and Language Acquisition) Examinationen består av salskrivning. Forskningsmetodik 3hp (Research Methods) Kursen examineras genom obligatorisk granskningsuppgift och/eller skriftliga och/eller muntliga rapporter. Projektarbete 7,5 hp (Project Paper) Kursen examineras genom en skriftlig rapport samt en muntlig presentation.

Övriga föreskrifter

Kursen ges i sin helhet av Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet. Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning. Kursutvärdering för respektive moment kommer i huvudsak att vara webbaserad.

Litteratur och övriga läromedel**Obligatorisk litteratur**

Litteraturlistan innehåller litteratur till kursens samtliga moment.

Tal- och röstteori: Laborativt material från webben och på CD tillkommer enligt lärares anvisningar.

Experimentalfonetik: Huvuddelen av kurslitteraturen utgörs av stenciler och artiklar (ca 200 sidor) som utdelas i samband med laborationerna.

Barns tal- och språkutveckling: Valda artiklar (100 sidor) och kompletterande material om högst 30 sidor tillkommer.

Forskningsmetodik: Valda artiklar om 60 sidor enligt lärares anvisningar.

Projektarbete: Litteraturen väljs i samråd med handledare/examinator.

Backman, Jarl

Rapporter och uppsatser

Lund : Studentlitteratur, 1998 - .213 sidor

ISBN:978-91-44-00471-4

Litteratur till momentet Experimentalfonetik

[Sök i biblioteket](#)

Barinaga, M.

Priming the brains pump.

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Artikel delas ut vid kursstart.

Barn utvecklar sitt språk

Bjar, Louise; Liberg, Caroline

Lund : Studentlitteratur, 2003 - 292 s.

ISBN:91-44-02793-1 LIBRIS-ID:8909350

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. sid 57-77 Kapitlet Barns tidiga språkutveckling

[Sök i biblioteket](#)

Becoming a word learner : a debate on lexical acquisition

Golinkoff, Roberta Michnick

Oxford : Oxford University Press, 2000 - vii, 208 p.

ISBN:0-19-513031-6 (cased) LIBRIS-ID:4614479

Litteraturen till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Inläses sid 81-164.

[Sök i biblioteket](#)

Einstein & Abernethy

Statistical Packages for the Social Sciences

Furman University, 2000

Litteraturen till momentet Forskningsmetodik. Finns tillgänglig elektroniskt på

<http://cs.furman.edu/rushing/mellonj/spss1.htm>

Engstrand, Olle

Fonetikens grunder

Lund : Studentlitteratur, 2004 - 355 s.

ISBN:91-44-04238-8 (inb.) LIBRIS-ID:9673093

URL: <http://www.studentlitteratur.se/fonetikensgrunder z Ljudexempel, övningsuppgifter, termordlista, länkar till andra relevanta webbplatser>

Litteratur till momentet Fonetisk och fonologisk analys.

[Sök i biblioteket](#)

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning

Stockholm : Vetenskapsrådet, 2002 - 17 s.

ISBN:91-7307-008-4 LIBRIS-ID:8636354

URL: [Fulltext](#)

Litteratur till momentet Forskningsmetodik. Finns tillgängligt elektroniskt:

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

[Sök i biblioteket](#)

Från joller till läsning och skrivning

De Geer, Boel; Söderbergh, Ragnhild

1. uppl. : Malmö : Gleerup, 1997 - 305 s.

ISBN:91-40-62265-7 LIBRIS-ID:8352338

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. sid 11-32, kapitlet Talet tar form sid 61-80, kapitlet Om tidig morfologisk utveckling

[Sök i biblioteket](#)

Gelfand, Stanley A

Hearing : an introduction to psychological and physiological acoustics

4th ed. : New York : Marcel Dekker, cop. 2004. - 495 s.

ISBN:0-8247-5652-5 (hbk.) LIBRIS-ID:9572288

Litteratur till momentet Tal- och röstteori.

[Sök i biblioteket](#)

Håkansson, Gisela

Språkinläring hos barn

Lund : Studentlitteratur, 1998 - 132 s.

ISBN:91-44-00865-1 LIBRIS-ID:8352734

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling.

[Sök i biblioteket](#)

Ingram, David

First language acquisition : method, description, and explanation

Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1989 - xi, 572 s.

ISBN:0-521-34109-4 (inb.) LIBRIS-ID:5015404

Litteraturen till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Inläses sid 7-31, 84-95

[Sök i biblioteket](#)

Johnson, Keith

Acoustic and auditory phonetics

2. ed. : Malden, MA : Blackwell Pub., 2003. - 182 p.

ISBN:1-4051-0122-9 (hb : alk. paper) LIBRIS-ID:8610028

Litteratur till momentet Tal- och röstteori

[Sök i biblioteket](#)

Kuhl, Williams, Lacerda, Stevens and Lindblom

Lingustic experience alters phonetic perception in infants by 6 month of age

1992

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Artikel delas ut vid kursstart.

Lacerda

Sonority constraints dominate young infants vowel perception

1993

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Artikel delas ut vid kursstart.

Lindblom, Björn

På väg till laboratoriet

Lund : CWK Gleerup, [1974] - 59 s.

ISBN:91-40-03285-X LIBRIS-ID:7270252

Litteratur till momentet Experimentalfonetik

[Sök i biblioteket](#)

Magnusson, Naucner, E., K.

Forskning om språket i tal och skrift

1991

Litteratur till momentet Barnets tal- och språkutveckling. Artikel delas ut vid kursstart.

Roug, Landberg, Lundberg

Phonetic development in infancy: study of four swedish children during first 18 months of life

1989

Artikel till momentet Barnets tal- och språkutveckling.

Ventry, Ira M.; Schiavetti, Nicholas; Denson, Teri A.

Evaluating research in speech pathology and audiology

2. ed. : New York : Macmillan, cop. 1986 - xv, 448 p.

ISBN:0-02-422940-7 LIBRIS-ID:4471315

Litteratur till momentet Forskningsmetodik. Inläses kap 1-9, 390 sidor

[Sök i biblioteket](#)